

Nro. 29.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ES A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indúlt Bétsből, Kedden October 9-ik napján
1804-ik esztendőben.*

B é t s.

Agg. Teleki Bujanovics Agoston érde-
mes hazánkfiát, a' ki eddig a' Magy. Ország tör-
vényes Táblákon Prokátorságot viselt, különös
elmebéli tehetségeire, szép talentomira, és a' tör-
vényes dolgokban való fundamentomos esméreté-
re nézve, minekutánna az udvari Agensek eránt ki-
adatott kegyelmes rendeléseknek egészl'n eleget
tett volna, Magy. Kir. udvari Agensnek tenni mélt-
oztatott Fels Urunk.

Itten egy vagy két héttől fogva olly kelleme-
tes, és a' szőlő termésnek igen kedvező meleg napok
járnak, a' millyenek Augustus hólnapba is bé illet-
tek volna. Neánny naptól fogva ugyan reggelen-

ként sűrű köd zárja el szemünk elől az égyéből fel kelő napnak fénylő világát; de hol előbb, hol később, hol dél előtt, hol dél után is a' napnak ki magyarázhatatlan nagy ereje az égnek kék karpitját be fedő sűrű ködöt széllyel oszlatván az egész természetet meg v damítja.

Illy kellemetes nap vala a' tegnapi, a' midőn a' Hamburgi Evang. Gymnasiumnak természeti tudományt tanító tudós Professora Robertson, Pétersburgból néhány hetekkel ennekelőtte ide jöven, az Auszriai Kormányzék engedelmével a' maga balonját, avagy levegői golyóbisát és hajóját elkészítette, 's abban tegnap, estve felé, 20 minutumkor öt óra után a' Práter nevezetű erdőben, a' tűzi játékoknak szokott helyén sok ezer nézőknek szemek láttára a' levegő égbe fel emelkedett, és észak felé vévén az utját, 10 's 15 szempillantat alatt a' nézőknek szemek elől egészen el tűnt. — Golyóbisának tojáshoz hasonlító volt a' formája, mely vitriolum spiritussal a' vékonyabb tsutsáján megtöltetvén vastagabb részével az ég felé fordult. A' golyobisnak diameterje (két egyenlő részre osztó lineá;a) körül belől 18, magassága pedig 24 lábnyomni volt, és egészen béliett tafotából készített, mellyet hogy a' benn lévő spiritus felette ki ne terjeszthessen, háló forma kötéssel volt bévonva. — A' vékony tsutsáján függött az a' hajótska, a' mellybe ő ült, és a' mellyből kezében volt lárga tafotából csinált zászlójával egynéhányszor meg köszöntötte a' nézőket a' levegőből. — Hajója font kosárból volt készítve, és ezüstzafrangos kék tafotával bévonva. Midőn mintegy 100 öl nire repült volna a' föld színén felül, egy ki terjesztett paraplú, avagy ellő ellenvalóra kötött ko-

sárkában egy kakast a' földre le botosított, melly lassanként jött alá — Nagy gyönyörűség volt ennek az ifjú, mintegy 32 vagy 34 esztendő: Tudósának munkáját és készületeit nézni. — A' levegőbe lett menetele előtt két kis golyóbist botosított fel, mellyek minekutánna egy darabig oda fel lebegtek volna, végre el tűntek, és hova lettek, még most nem tudjuk. A' nagy golyobisához, egy kisebb golyóbist és fejer gyóltból tñált vitorlát is kötött, a' mellyeknek segítségek által tudniillik levegői hajójának útját szokta igazgatni.

R o b e r t s o n, Montgolfier, Blanchard, 's Garnerin példájok által ösztönöztetvén új forma balonnak készítéséhez fogott, és minekutánna egynéhány esztendőig dolgozott volna azon, végre elkészítette, és a' múlt 1803 ik esztendőben Julius 18 ik napján, Hamburgban leg első utazását tette. — A' kik Blanchardnak balonját 's annak készületeit, és most a' R o b e r t s o n n é t látták, e' kettő közt nagy különbséget tapasztalhattak. A' Blanchard balonját és hajóját ide 's tova forgathatta a' levegő és szél, 's épen e' volt az oka, hogy ő néki lehetetlen volt a' maga levegői útját tettése szerént igazgatni. Ellenben a' R o b e r t s o n balonja és hajója úgy van intézve, hogy azokat sem a' levegő sem a' szél nem forgathatják ide 's tova, és mivel a' balonnak alsó vékony tsutsajá végere kötött hajón felől olly három vagy négy lépésnyi diameterű 's két tenyernyi szélességű karika van alkalmaztatva, 's ez által a' balon az alatta függő hajóval egyellébe tételve, és a' nagy balon mellett lévő kisebb balon és vitorla is ezen karikához vannak kötötve, nem lehet né-

ki attól tartani, hogy őtet nem várt szerentse érdekelhesse a' levegő égben.

Annviban is felül haládja Robertson a' több aëroftatákat, az az, levegő bűvárokat, hogy ő a' maga levegőben való utazását mindenkor, és mindenütt a' természeti tudomány öregbitésére fordítja. — Pétersburgban Prof. Zacharow társaságában menvén a' levegőbe, vele együtt abban foglalatoskodott, hogy az atmosphærának természeti mivóltát közelebről, 's szorosabb meghatározással ki tanulhassa és meg ismérhesse, a' mellyről tett jegyzéseit a' Pétersburgi Császári tudós Akadémiával közlőtte is. — De Luc, Saussure, és Humbolt Amérikáának leg magasabb hegyein, nevezetellen a' Pichincha és Csimborazó nevezetű hegyeken tett experimentumai által ki tanúlták és meg mutatták a' levegőnek azon modificatióit, mellyek a' földnek vonzó erejére, és az organicum testeknek decompositiójokra, avagy össze rontásokra tartoznak. Erre való tekintetből Robertson és Zacharow Professzorok Pétersburgi levegőbe való utazásokban egynéhány mondva készített palaczkokat vittek fel magokkal, 's azokba a' barometrumban lévő kényszerűnek minden egy tzolnira vagy iznire alább lett esésekor az atmosphærai levegővel bé töltötték. — A' nevezett Császári tudós Akadémia ezen ő experimentumaikat szorossan meg vizsgálván úgy tapasztalták, hogy az ég és föld közt lévő levegőnek igen sok gradusú különbségei légyenek s. a. t.

Magyar Ország.

Jászberényből Septemb. 13 ik napján. Szinte generalis gyűlést tartottak a' Jász és Kun

Districtusok Magistratusa, és szabad Közönségeik-
 nek ide fel gyült követjeik, midőn Fels. Fejedel-
 münknek örökös Auszriai Császárrá lételéről szóló
 Kir. Parantsolat ide meg érkezett. Ezen való örö-
 möket külsőképen is kinyilatkoztatni kívánván a'
 Nemes Jászság és Kúnságok, elsőben is a' Fels.
 Ur Istennek akartak azért hálaakat adni, 's a' vég-
 re dél előtt kilencz órakor a' templomba bémén-
 tek, a' hol Jákóhalmi Plébanus Tisztelendő Cs u-
 k a I stván Ur az alkalmatossághoz képest szép
 prédikációt mondott; az énekes sz. misét és Te
 Deum laudamus pedig helybeli Plébánus és
 Apatúr F. Tiszt. R í g ó F e r e n c z Ur sub infula
 tartotta, melly alatt a' Megyében kvártélyozó F e-
 r e n c z Auszriai fő herczeg vasas Regementjének
 egy Eskadronja többszöri szálvét adott, e' mellett
 a' templom eleibe ki vont mozsár ágyúk is több
 izben durogtak. Ezen emlékezetes innepre min-
 den Districtusbeli Plebánusok, Prédikátorok, és a'
 köztünk lévő katona tisztek hivatalosak voltak. Dél-
 ben vig vendégség volt; este a' kedves Nádor Is-
 pányunk József Fő herczeg nevérol neveztetett, és
 a' város közepén a' Zagyva folyó viz által for-
 mált sziget, a' benne lévő kertel és Obeliskuffal
 sok égő métséssel meg volt világositva, a' külöm-
 ben is szép kertet sok festett ábrázolások és elmés
 inscriptiók ékesítették, annak minden szegeleteiben
 muzsikák zengettek, a' vivat kiáltásnak szünete
 nem volt, éjel szabad vigságú táncz tartatott; egy
 szóval a' külső öröm épen olyan nagy volt, a'
 millyen belső hivesége szokott lenni a' Jászoknak
 és Kunoknak Felséges Fejedelmekhez.

N. Gy ő r b ő l S e p t e m b. 21-ik napján
 Ezen Sz. Kir. Városban is meg innepeltetett Fels.

Fejedelmünknek Auszriai örökös Császárrá létele-
nek emlékeztetés napja, ezen folyó hétfőnapnak 16-
ikán, következőképen. Dél előtt 9 órakor min-
den itt lévő csehnek tagjai magok lobogóikkal
a' város piatzára felgyülekezvén, legszébb rend-
ben, a' fő templomba mentek. Őket követték a'
város Előjárói, és több tiszviselői. A' templom
egyik oldala mellett a' Ferdinánd fő herczeg Magy.
gyalog regementjének osztálya, a' másik mellett
a' formaruhás polgári katonaság állottak paráde-
ba. Tíz órakor, Eő Csász. Kir. Fehégeknek hoz-
szas és bodog uralkodásokért, 's a' Fels. Auszriai
Háznak virágzó megmarada-áért nagy mise és
Te Deum laudamus tartatott, a' melly alatt
valamint a' regularis katonaság úgy a' formaru-
hás polgárisereg is egynéhány ízben szálvét adott,
mellyeket a' bástyára vonatott mozsárágyúk mind-
annyiszor visszonoztak. Délben F. Tisztelendő Ho-
dosi Péter József Tinninai Fehérszentelt Püspök, és
az ide való Püsp. Káptalannak nagy Prépostja,
a' Káptalannak néhány tagjait, a' Cs. K. hadi
tiszteket, és a' Tek. Vármegyének, 's városi Magi-
stratusnak jelenvőit nevezte e ebb tagjait gazdagon
meg vendéglette. — Dél után egy éhá y akó bort
és egynéhány száz kenyér czipot osztogattatott ki
a' nép közt a' városi Magistratus. — A' Wolf
kaffháza előtt 300 forintnál többet szórtak ki né-
hány nemes és polgárilakosok. — Este az egész
város ki volt világosítva, 's mindenütt zengették
a' muzika szerelmek.

Ezen a' napon, tudniillik September 16 dik
napján tartatott N. Szombat Sz. Kir. Város-
ban, Esztergomban, és Aranyos Marb-
thon Tek. Bars Vármegyében ezen fontos tárgy.

ra, tudniillik Fels. Urunk Auszriai Örökös Császár-
 ságra lett lépésére nézve a' Te Deum lauda-
 mus. N. Szombatban a' katonai ispotály pi-
 atzára felgyülekezett Kerületbeli törvényes Táb-
 lának tagjai, a' Kir. tiszttviselők, a' Magistratus és
 a' forma ruhás polgárok előtt, az ezen fontos
 dologot tárgyazó Fels. Kir. hirdetményt Salzberg
 fő Strázsamester Ur olvasta el. A' sz. mise és a'
 Tege d Isten ditsirünk a' katonai Ispotály tem-
 plomában tartatott, melly alatt az apró fegyverek,
 és mozsár ágyúk erőssen ropogtak és durogtak.
 — Két oda való polgárok, minden ott és Leo-
 poldstadban lévő Invalidusoknak, a' Strázsameste-
 ken kezdven le felé, fejenként egy ittze jó Budai
 bort, e' mellett minden all tisztnak egy font, 's
 minden köz embernek fél font tehén húst osztot-
 tak ki.

Hasonló pompás innep nap tartatott Esz-
 tergomban az ott garnizomban, avagy őrizet-
 ben lévő Gr. Sztráray derék Magyar Regement-
 jének paradirozása, 's mozsár ágyúknak durogá-
 sai alatt, mellyen minden Vármegyei tisztsjei, és
 városbeli tiszttviselők jelen vóltanak. Délben a'
 város bírása Falk Bálint Ur, az egész tiszti cor-
 pu t, a' város Előjáróit, és a' jelenvólt nevezete-
 sebb embereket gazdagon megvendéglette. — Este
 a' fekete sas tzimmerü vendégfogadóban bál tartat-
 tott. — A' jelenvólt Cs. K. Katonaságnak fejen-
 ként egy egy ittze bor adatott.

Aranyos Maróthon, a' hol tudniillik
 Tek. Bars Vármegyének gyüllései tartatni szoktak,
 F. Tiszt. Nedeczky Imre Esztergomi Kánonok
 Ur tartott sz. miset és Te Deum laudamus, a'
 melly alatt a' Nádor Ispány Huszár Regementjének

egy osztálya egynéhány szálvét adott, mellyeket számos mozsár ágú durogások követtek. — Etté e az egész helység meg volt világosítva, és szép bál tartatott. — Az azon czeremoniánál szolgált lovas katonaságot, azon helységnek földes ura Gróf M i g a z z y, és a' Vármegyének Statusai és Rendjei bőven meg ajándékozták.

E p e r j e s r ő l Sept. 20-ik napján. Az ide való Kerületbéli Kir. törvényes Táblának Eő Felsége által ki neveztetett új Præsese, Csász. Kir. Kamarás és udvari Tanátsos Méltos. Okolicsányi János Úr Eő Nagysága, ezen folyó hólnap 11-dikén hozzánk bé jönni igyekeztvén, Milecz Ur vezérlése alatt 50 nemes lovas legény ment városunk határja szélire eleibe, es sok vig kiáltások közt vezettetett bé városunkba. Kedveért este szép muzsika adatott; a' következett napon pedig ezen törvényes Táblának tagjai a' fent tisztelt Præsese Ur tiszteletére mentenek, a' melly alkalmatossággal Titt. Lipóczi K e c z e r S á n d o r Kir. Tanátsos Ur, és ezen törvényes Táblának első Assellora, igen gyökeres orátiót mondott.

N é m e t O r f z á g.

Weimarban, a' múlt September 14-ik napján egy Orosz Császári küldött, Zulinsky Oberster érkezett azon kellemetes hirrel, hogy a' Weimari örökös herczegnek M a r i a P a w l o w n a Orosz Nagy herczeg asszonnyal való menyegzője már végbe vitetett. — Az uralkodó Weimári herczegnek az Orosz Birodalombéli három vitézi Rendnek gyémántokkal rakott tzimerét, az uralkodó herczegnének pedig a' Katalin Rendjének brilliantos czimerét küldötte a' Császár ajándékba.

A' Brémai herczeglégnek L i l i e n t h a l ne-

vezetű városában, a' múlt September első napján az oda való Observatoriumban Harding úr, esteli 10 óra után egy halformájú plánétát sajtolt meg, a' melly világosságára, és nagyságára nézve a' Ceres nevű planetához hasonlít, és a' mely déltől napnyugot fele tartja a' maga útját. — Ugy tapasztalta a' tudós astronomus, hogy a' körül semmi felhő nem találtatik, és minden környülállások azt mutatják, hogy ez a' tsillag atyafias legyen az ennekelőtte körülbelől két esztendővel fel találtatott Ceres és Pallas új planetákkal, a' mellyek az Olber hypothésise szerint nagyobb világosságot fognak az ég kárpitjára terjeszteni.

Mint egy két hólnappal ennekelőtte, néhány külföldi közönséges újság levelek után mi is azt irtuk vala, hogy ama igen hires Orosz Birodalombéli természet vizsgáló tudós férfiú Orosz Status Tanácsos Pallas meg halálozott volna. Ezt a' rólla költött, és sok újság levelekben előfordúlt hazug hirt ő egy Stettinben lakó kedves barátjához küldött levelében, tulajdon keze írása által egészen meg táfóltá; azt mindazáltal meg vallotta, hogy azon veszedelmes hideglelés, a' mellybe ő Lithvaniában való mulatásakor esett, nagy erőtlenséget hagyott maga után.

A' régi Görögök és Rómiaiak közt egynéhány tudós emberek találtattak olyanok, a' kik annak módját, miként kellene az emlékező tehetségnek segítségére lenni, és a' tanúiaft könnyíteni, a' velek egy időben élt Tudósoknak meg mutatták. De nem tudatik, mi okon, irigységből e', vagy inkább hihetetlenségből ennek az igen hasznos talalmánynak akkor keves betse lévén, az egész munka füst.

be ment. — A' 17.ik századnak kezdetében is találtattak néhány tudós férfiak, a' kik a' régi Görögöknek és Rómaiaknak ezen találmányokat fel elevenítették, nemcsak, hanem annak módját is, tanítványaiknak írásban meg hagyták, mellyről mostanában illetően tizimű munka adódott ki: *Compendium der Mnemonik, oder Erinnerungswissenschaft aus dem Anfange des siebenzehnten Jahrhunderts, von Lambrecht Schenkel, und Martin Sommer, aus dem Lateinischen mit Vorrede und Anmerkungen, von Doct. Joh. Ludwig Klüber. Erlangen 1804.* Erről a' fontos munkáról leg inkább azoknak kedvéért emlékezem, a' kik a' gyermekeknek és ifjaknak nevelésekben 's tanításokban foglalkozkodnak.

Nagy Britannia.

Az Angliai Kormányzéknek kéresére olly paranczolatot adott ki a' Fels. Spanyol Király, mellyhez képest az egymás ellen hadakozó Hatalmaságoknak semmi zsalzmányozó hajóit nem lehet szabad a' napnyugoti India Kuba nevezetű szigetnek kikötő helyeibe be bocsátani.

Az az Angliai flottilla, melly a' Boulognei kikötőhely előtt áll vigyézaton, 50 hajóból álló, és még többekkel is fog öregbítettetni, mellyekkel 66-ra fog menni. — A' 14.ik Septemberi Londoni udvari újság darabban ezeket olvassuk: „Kéntenek vagyunk úgy mond, arról vallást tenni, hogy a' mi Lilli nevezetű hadi saluppunkat az ellenség el ragadta, a' melly tudniillik Julius kezdetében Neuyorkból olly véggel evezett ki, hogy a' Franczia hajókra ügyeljen. Ez a' derek salup

azon hólnapnak 15 ikén, a' Virginiai tenger partok mellett egy Francia nagy hadakozó hajóra bukkánván avval ölzve tsapott, de szerentséltlenül, mivel harmadfél óráig tartott tsatazási után vitorláját le bortsítani 's magát feladni kénytelenített. — Ezen hajónakon sok emberünk el vesztette életét, és sokan estenek sebbe ebben a' tsatában, ezek közt voltanak a' hajós kapitány és hadnagy. Ezt a' szomorú hirt egy olly hajó hozta minékünk, a' melly Virginiából Liverpoolba jött vala. —

Flinders fő hadnagy, a' ki a' Fr. Admiral Linois kormányása alatt lévő flottával ölzve találkozott, és az avval kezdődött tsatában magát mások felett meg különböztette, egy ezüst asztali készületet, melly 100 gvinere bertsűtiek, kapott a' napkeleti Indiai kereskedő társaságtól ajándékba.

A' 6 ik Septemberi Jersey szigetbeli tudósításokból azt írják a' Londoni közönéges újság levelek, hogy azon hólnapban volt sűrű köd alkalmazhatóságával, sok Fr. kiharó és szállító hajók mentenek volna a' Granvillei és St Málói kikötőhelyekbe; hogy számos ágyuzó hajók varattassanak oda, és hogy minden készületet azt mutatják a' Franciaáknak, hogy ők a' Jersey, Gverneji és Aderneyi szigetekre igyekezzenek ünni, mihelyt tudniillik 15000 emberre való hajóik kezebe lesznek. Az ezen expedícióra ki rendelt hadi seregék az Augerau Feldmarsal ármadiájának jobb szárnyához tartoznak.

Az Angliai Fels. Király e' folyó October 25 ik napjáig Weymouthban múlatni szándékozik, hanemha valamely előre el nem látott környülállások a' Londouba való menetelre kényszerítének és

Felségét. — A' Weymouthban öszve gyülekezett hadi seregek a' múlt September 8. kán adtak fegyverben való gyakoroltatásoknak próbáit. Annak végződése után 200 személyre való tábla terítettett a' Weymouthi Kir. palotában, mint a' Király házasságának emlékeztető napján. Estére az egész város ki volt világosítva; és fényes bál adatott.

Egy 6 ik számú garda dragonyos regementnél szolgáló Murray nevezetű káplár minap a' maga lovát fel kapván egy darab földre minden maga megerőltetése nélkül el vitte.

A' Westmünsteri Abtsyban annak a' Montagu nevezetű vitéz hajóskapitánynak emlékeztetere, a' ki 1794-ik esztendőben, Junius 1-ső napján, az Anglus Admiral Howe kormányozása alatt történt véres tsatában a' Haza bölldogságáért magát fel áldozta, egy igen szép és költséges emlékeztető oszlop állítatik fel.

Brightonban egy olly ritka nagyságú tekenős békát fogtak és adtak az ott lévő korona örökösnek a' Wallisi herczegnek ajándékba, melly 700 fontot nyomott a' mázsaló deszkán.

Néhány hólnapoktól fogva Skotziában, az Edimburgi teatrumon egy Betti William nevű 13 esztendőös gyermek jádzik, kinek jádzó tehetsége minden nézőket álmélkodással tölt bé. — A' legnehezebb darabokat is úgy el tudja jádzeni mint akarmelley hires theatralista. Ha ember kort érhet hozzá hasonló játékos e' világon nem találta-tik. Emlékeztető tehetsége is rendkívül való. — A' teatrumon kívül hasonló a' több maga korátsú gyermekekhez, 's ezekkel egyaránt jádzik az útzán. — A' jövő télre Londonba fog vitetni.

Melly igen virágozzanak Angliában a' fabrikák és mesterségek, tsak a' következő példából is ki tettik. „Száz esztendővel ennekelötte (így szól egy Londoni újság levelnek 6 ik Septem-beri darabja) a' mi három egyesült Országinkban két millió font gyapotnál többet meg nem fontak és ki nem dolgoztak. Most pedig, minekutánna a' sok fonó alkotmányoknak találása a' kézzel való fonást haszonvétel nélkül valóvá tette, esztendőnként 45 millió font, sőt a' múlt 1803 ik esztendőben 50 millió font gyapot hozatott bé és dolgoztatik ki N. Britanniában. — A' juh gyapjuból való fabrikatumoknak is hasonlóképen nevedett a' számok. — Azon számtalan gyapjukon kívül, a' mellyeket az egyesült három Országbeli egynéhány millió darab juhok esztendőnként adni szoktak, az utolsó 10 esztendőben, 35000 bál gyapjú hozatott bé Spanyol Országból, Saxonniából, és másunnan Országainkba. De mivel a' Spanyol Orzági gyapjúnak az árra, annak Francia Országba való hordatása miatt felette felhágott, és még most is szüntelen nevszkedik, arra való nézve igen sok Anglus és Spanyol juhok küldettek e' világ 5 ik részének Polynéziának új déli Valis nevezetű tartományába, mellyek 10 esztendő el folyása után, Angliára nézve, minden külföldi gyapjuknak bé hordatását szükségtelessé teszik.

Az Európai égvizsgáló Tudósoknak fejedelme Hirschel Londoni igen hires Astronomus, azon tudós munkájában, mellyet a' homályos csillagoknak számokról e' most folyó esztendőben ki adott, a' többi közt ekképen okoskodik: „Meg mutatnak azt, úgymond a' csillagvizsgáló Böltsek, hogy

a' Syrius tsillagnak villám módjára ki terjedő sugárai hat elztendő, négy hóluap és 15 nap alatt hathatnak e' föld kerekfégére. Ebből a' következik, hogy azoknak a' homályos tsillagoknak sugárai, mellyek a' Syriunál sokkal távolabb vannak a' mi földünktől, és azért neveztetnek homályosoknak, mivel azokat a' telescopum segítségével is allig lehet látni, két millió elztendő alatt is alig érhetnek a' mi plánétánkra a' földre; következésképen három millió elztendőkkel ennekelőtte kellett azokat a' Teremtőnek alkotni.

Továbba azt jegyzi meg! azon munkájában a' fent nevezett igen tudós és híres Astronomus Hirschel, hogy ha nagyságára nézve hasonló a' Syrius tsillag a' naphoz, tehát olly távoly kell e' két égi testnek egymástól lenni, hogy azoknak egymáshoz való menetekre 30 millió elztendő kívántatnék. — — Utollyára azt állattya Hirschel, hogy azon éjszeli világos sugárban, melyet Via lacteának neveznek az Astronomusok, annyi számlalhatatlan sok tsillagok találattanak, hogy egyetlen egy öt gradusú spatiumban, avagy köz helyben 331000 tsillagokat lehet számlálni. — O véghetetlen világ teremtője! Mink vagyunk mi Te hozzád, és e' vi agnagy alkotmányához képest! Melly szoros határok közé van a' mi véges eleménk és tudományunk szoritva! Melly kis teremtés az ember ha az eget és a' földet meg vizsgálja, és e' kettőt egymáshoz hasonlítja.

Francia Birodalom.

Moreau Izerentsétlen Francia Generálnak Grosboisi fausi jószágát, több szántóföldekkel és erdőszéggel együtt, mellyeket néha napján Ex-Director Barras birt vala, I. Napoléon Császárnak.

azek főgora 's Páris városának mostani Kormányozója Feldmarsal Mürat vette meg. — Az említett Barras engedelmet nyert arra, hogy ő a maga születése földébe Provenche vissza mehessen, 's ott lakhasson.

Kardinal Maury, a' ki a' Frantzia revolntió alatt hazáját el hagyván egy darabig Pétersburgban lakott, 's annakutánna Rómába menvén néhai VI Pius Pápa által Kardinalissá tétett, most a' Párisi Érseknek egy levelet írt, melyben azt adja tudtára, hogy ő a' jelenlévő Francia kormányozás módjával és a' Francia Concor-datával egészen meg legyen elégedve. Hasonló értelmű levelet küldött ő I. Napoleon Francia Császárhoz is.

A' Moguntziai szőlő termő hegyeken egy olly szőlő gerezd találtatott, mely 28 fontot nyom. Ezt a' szőlő gerezdet az osztálybeli helytartó mind addig katona strázákkal őriztette, míg I. Napoleon Császár oda érkezett, 's néki ajándékkul adta volna. — Melly bőv 's gazdag legyen ebben az elztendőben a' Rénus mellyéki szőlő hegyeknek termések, tsak ezen példából is ki tettzik.

A' Lyoni Érsek Kardinal Fesch, a' maga költségen, és a' maga Generalis Vicarius Jaufer t által, a' d'Argentieresi vólt Apáturságnak klastromát meg vétette, a' hol azoknak az ifjaknak számokra, a' kik magokat a' papi szent hivatalra szánják és ajánlják, egy planta oskolat fog emeltetni.

Tou onból olly tudósítást vett a' Francia Kormányzék, hogy egy hajszalon múlt, hogy Anglus Admiral Nelson azon Francia kereskedő flo-

tát, melly fok apró hajókból álván a' Tuloni kikötő helybe evezni szándékozott, el nem raboltatta. Egyedül a' szolgált annak szerentséjére, hogy a' Talliac hegy fokán fekvő ágyuknak, és a' segitsegére nagy sietséggel ment 19 vadász Rege-meninek védelmezése alá vévén magát, az Anglus hajóknak körmök közzé nem eshetett.

A' vólt Piemonti herczegség, mint Francia Országnek több tartományai is, osztályokra fog fel osztatni, és helytartók által kormányoztatni. Mindazáltal a' 27 ik katona osztályt mostan commandirozó Generális továbbra is meg hagyattatik azon hivatalyában, nemcsak, hanem különös hatalommal is fel fog ruháztatni.

A' Francia és Anglia Országok közt lévő szoros tengernek, az úgy nevezett Canalisnak Marcou nevű szigetében egy olly öszve esküvés nyilatkozott ki, melly oda tzelözött, hogy azon fontos szigetet Anglus kézbe jádzottassa. Minden öszve esküttek meg fogattak, 's szoros őrizet alá tétetődtek.

A' Soignesi erdőben újokban sok haramják verték magokat öszve, a' kik nagy részént szökött katonákból és Conscriptusokból állanak. — A' Brüsszelben őrizetben lévő katonaságnak egy része, és a' polgári katonaság ellenek ki küldetvén, már is sokat el fogtak közülök.

Egy Pauli nevezetű igen híres Helvétus Mechanicus, Párisban, az úgy nevezett Sceauxi Parkban egy levegőbe repülő hajóval próbát tévén azt úgy igazgatta, a' mint nékie tettzett, és hol jobbra, hol balra fordította, sőt még a' szél ellenébe is ment avval. Mintsy 500 ölni magasságra emelkedett abba fel. — Kevés hijján egy órá alatt öt mért földet ment avval keresztül.